

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“

ОСНОВАН 1888 Г.

Проучване

РАБОТОДАТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ НА КАДРИТЕ

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

„Св. Климент Охридски“

Факултет по журналистика
и масова комуникация

2023

РАБОТОДАТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ НА КАДРИТЕ

на Факултета по журналистика и масова комуникация на
Софийския университет „Св. Климент Охридски”

АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ

РАБОТОДАТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ НА КАДРИТЕ НА ФЖМК

Address: 1000 Sofia, Bulgaria, 49 Moskovska str.
Contact us at: +35929308409; +35929819409
Email: fjmc@uni-sofia.bg
Web site: <https://fjmc.uni-sofia.bg>

tsvetkova_su@abv.bg [Превключване на профила](#)

* Задължително

Имейл адрес *

Вашият имейл адрес

Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет, ул.
Московска №49

Address: 1000 Sofia, Bulgaria, 49 Moskovska str.
Contact us at: +35929308409; +35929819409
Email: fjmc@uni-sofia.bg
Web site: <https://fjmc.uni-sofia.bg>

МЕТОДОЛОГИЯ

Целта на анкетното проучване „Работодатели и потребители на кадрите на ФЖМК” е да проучи актуалното мнение на заинтересованите страни за качеството на образованието и професионалната подготовка на студентите и докторантите във ФЖМК.

Паралелно с това анкетното проучване си поставя три конкретни задачи:

- 1) да събере идеи, предложения и препоръки за практическото обучение във ФЖМК,
- 2) да актуализира базата данни с контактите на работодателите и потребителите на възпитаниците – студенти и докторанти – на образователните програми във ФЖМК на СУ,
- 3) да обобщи база данни с контактите на колегите от практиката, които желаят да се включат пряко в образователния процес или да участват в структури за управлението на качеството на образованието в бакалавърските и магистърските програми.

Целевата група на проучването са работодателите и потребителите на кадрите, завършили специалностите във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет.

Периодът на проучването е 23 януари – 20 февруари 2023 г.

Проучването е проведено с метода на онлайн анкетата чрез онлайн инструмента Google Forms¹. Анкетната карта съдържа 7 въпроса, от които 6 затворени и 1 отворен (с възможност за свободни отговори)

Признаваме възможността за изкривяване на получените данни поради използваната платформа за попълване на въпросниците – а именно интернет. Всички онлайн въпросници са попълнени под наблюдението на отговорните лица.

При обработката на събраната информация от анкетните проучвания е използван метод на статистическия анализ.

---

¹ Работодатели и потребители на кадрите на ФЖМК. Google Forms, 2023.

https://docs.google.com/forms/d/eAlpQLSc_X1PAjLnongtC_Hsvz2k1d6OLxGQJNcr3o65Ue7veroohQ/viewform

АНАЛИЗ

Анализът на анкетното проучване е изготвен на основата на отговорите на включилите се 91 респонденти. Изследваната група не претендира да бъде репрезентативна.

От общо 91 респонденти най-много са потребители на кадри – 59 (64,8%). Работодатели са 28 (30,8%). Четирима са се определили като едновременно работодател и потребител на кадрите на ФЖМК (4,4%).

По отношение на сферата на професионална дейност респондентите са представители на повече от конкретизираните 15 длъжности и професии, но се забелязва, че всички са в областта на професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

Представяват най-много следните сфери: Издателската дейност (38,5%), Медиите - печатни и/или онлайн (26,4%), Журналистиката (23,1%), Връзките с обществеността (17,6%), Маркетинга (17,6%), Рекламата (11%), Търговската дейност (11%), Дизайн (8,8%), по 7,7% са от Комуникационния мениджмънт и Копирайтинга, по 5,5% са от Националните медии (БНТ, БНР) и Информационна агенция.

Емпиричните данни сочат, че опитът им с кадри на ФЖМК е достатъчно дълъг - повече от 5 години (61,5%), по-малка част е от 2 до 5 години (27,5%) и от 1 година (11%).

Оценката на респондентите за подготовката на студентите и докторантите за професионална реализация е най-висока – много добра (39,6%) и отлична (27,5%), а галеч по-малък е процентът на ниските оценки – задоволителна (20,9%) или недостатъчна (9,9%).

Препоръки за подобряване на практическото обучение на студентите и/или докторантите са дали не всички 91 респонденти, тъй като въпросът не беше задължителен. Подробните отговори са в свободен текст и са приложени без редакторска намеса. Обобщението им показва, че работодателите и потребителите на кадри настояват за:

- увеличаване на практическите занятия с организиран учебен процес в реална среда,
- подсилване на системните контакти с бизнеса и ефективна колаборация с работодателски структури и институции за нуждите на висшето образование.

Специалният и финален въпрос 7 изпълнява задачата да даде възможност да попълним база данни с контактите на колегите от практиката, които желаят да се включат в образователния процес на бакалавърските и

магистърските програми в качеството на преподаватели или като член на комисии и други органи за управление на качеството на обучението.

На въпроса „Имате ли желание да участвате в академичния процес на ФЖМК (като преподавател, като член на комисии и други органи за управление на качеството на обучението)?“ (въпрос 7) най-много респонденти (52) са отговорили положително (да) – 63,6%.

РЕЗУЛТАТИ

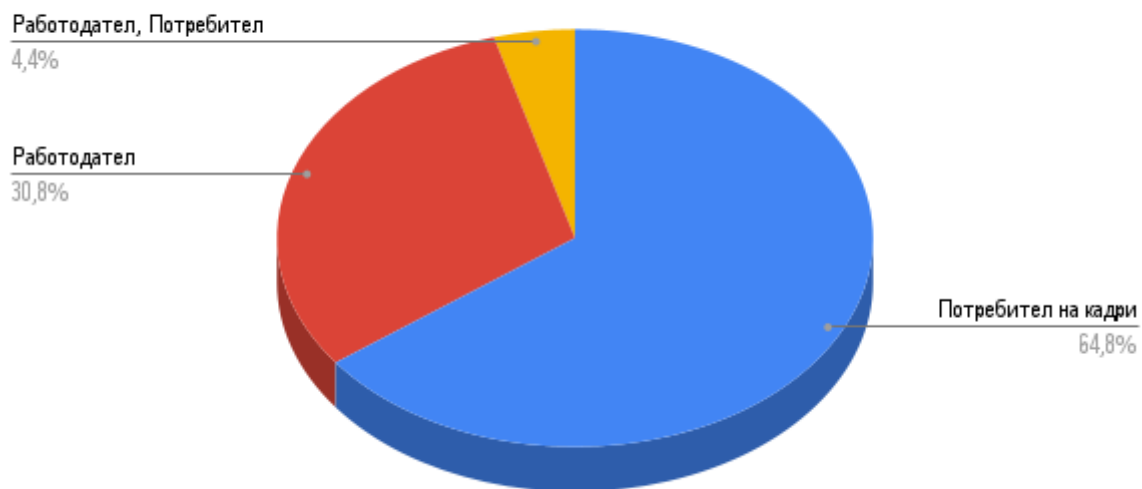
1. Имате отношения с ФЖМК при СУ като:

- Работодател
- Потребител на кадри

91 отговора

Value	Count	Count
Потребител на кадри	59	64,8%
Работодател	28	30,8%
Работодател и потребител	4	4,4%

Брой за 1. Имате отношения с ФЖМК на Софийския университет като:

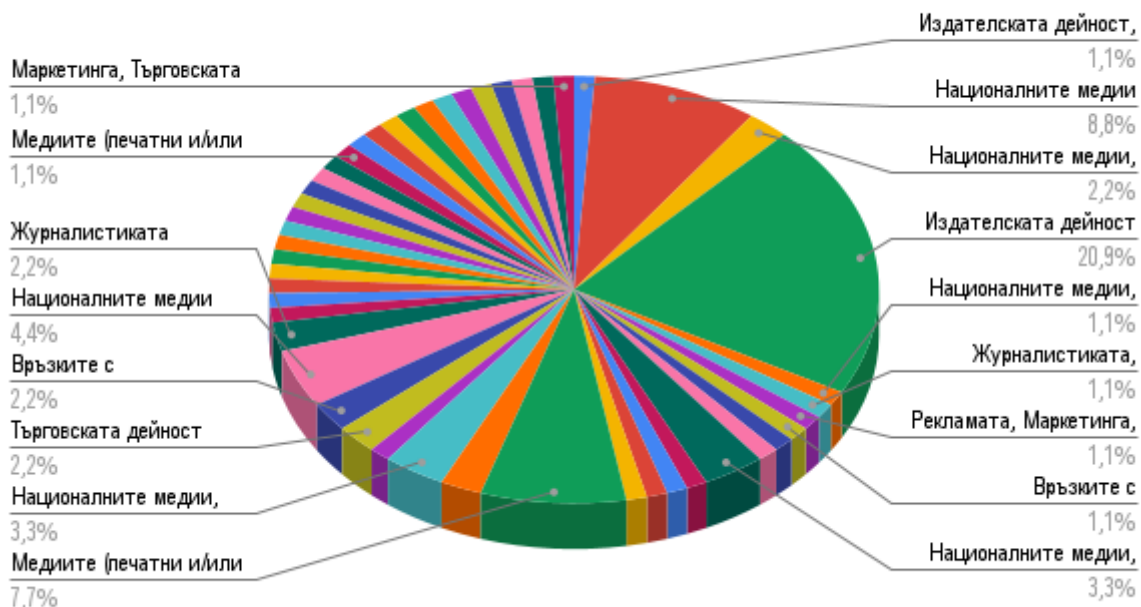

2. Дейността Ви е в сферата на:

91 отговора

Value	Count	Count
Издателската дейност	35	38,5%
Медиите (печатни и/или онлайн)	24	26,4%
Журналистиката	21	23,1%
Връзките с обществеността	16	17,6%
Маркетинга	16	17,6%
Рекламата	10	11%
Търговската дейност	10	11%
Дизайна	8	8,8%
Комуникационния мениджмънт	7	7,7%
Копирайтинга	7	7,7%
Националните медии (БНТ, БНР)	5	5,5%
Информационна агенция	5	5,5%
Дистрибуторската дейност	5	5,5%
IT сектора	3	3,3%
Полиграфията	2	2,2%
Друго:		

Брой за 2. Дейността Ви е в сферата на:

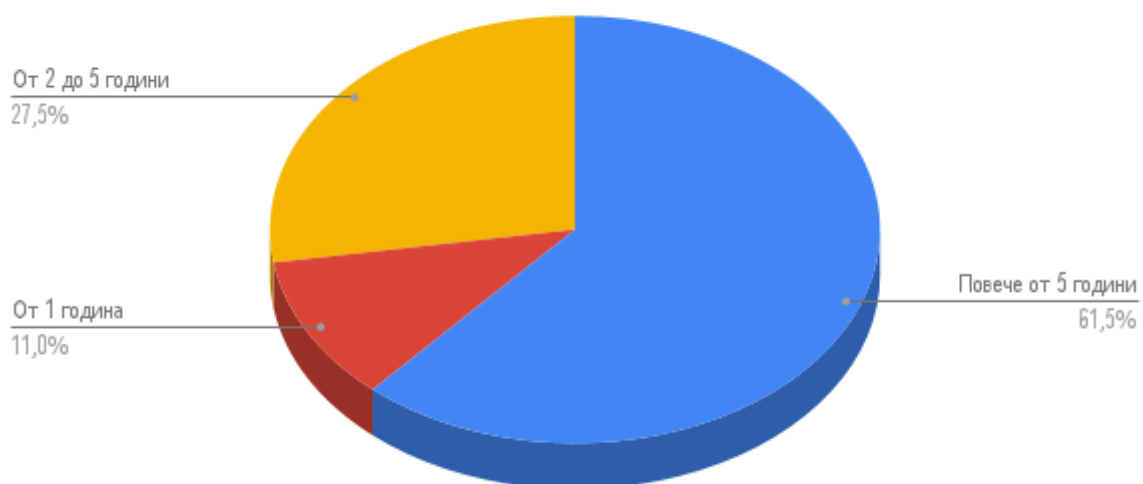
3. Откога работите с кадри на ФЖМК?

- От 1 година
- От 2 до 5 години
- Повече от 5 години

91 отговора

Value	Count	Count
Повече от 5 години	56	61,5%
От 2 до 5 години	25	27,5%
От 1 година	10	11%

Брой за 3. Откога работите с кадри на ФЖМК?

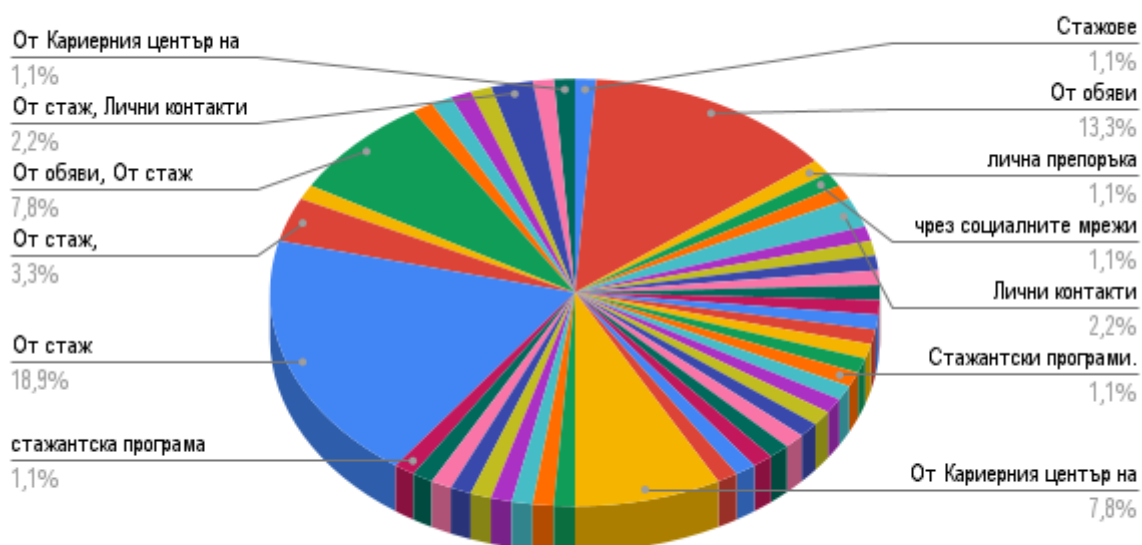
4. Откъде набавяте кадри, завършили ФЖМК?

- От Кариерния център на Софийския университет
- От трудова борса
- От обяви
- От стаж
- Комбинирано (групо)

91 отговора

Value	Count	Count
Комбинирано	54	59,3%
От стаж	17	18,7%
От обяви	12	13,2%
От Кариерния център на Софийския университет	7	7,7%
От трудова борса	1	1,1%

Брой за 4. Откъде набавяте кадри, завършили ФЖМК?

Друго:

- Директен контакт
- Изпращани CV-та
- Като гост-лектор
- Конкурси
- Контакти с преподаватели
- Летни стажове

- Лична препоръка
- Лични контакти
- Лични контакти с преподаватели
- Лични контакти със студенти
- Лични препоръки
- Лични срещи
- От бранша
- От колеги
- От преподаватели
- От ФЖМК
- По много различни начини достигат до нас хора, завършили ФЖМК
- Преподаване
- Препоръка на преподавател
- Препоръка от колеги
- Препоръки
- Препоръки от преподаватели
- Програма "Студентски практики" на МОН
- Различно е, зависи от ситуацията
- Сами идват
- Срещи със студенти по време на панаири на книгата в страната
- Стажантска програма, промотирана във Факултета
- Стажантски програми
- Стажове
- Студенти или завършили ФЖМК се свързват с нас по електронна поща или по време на мероприятия като Панаира на книгата в НДК.
- Чрез комуникация с преподаватели на ФЖМК
- Чрез социалните мрежи

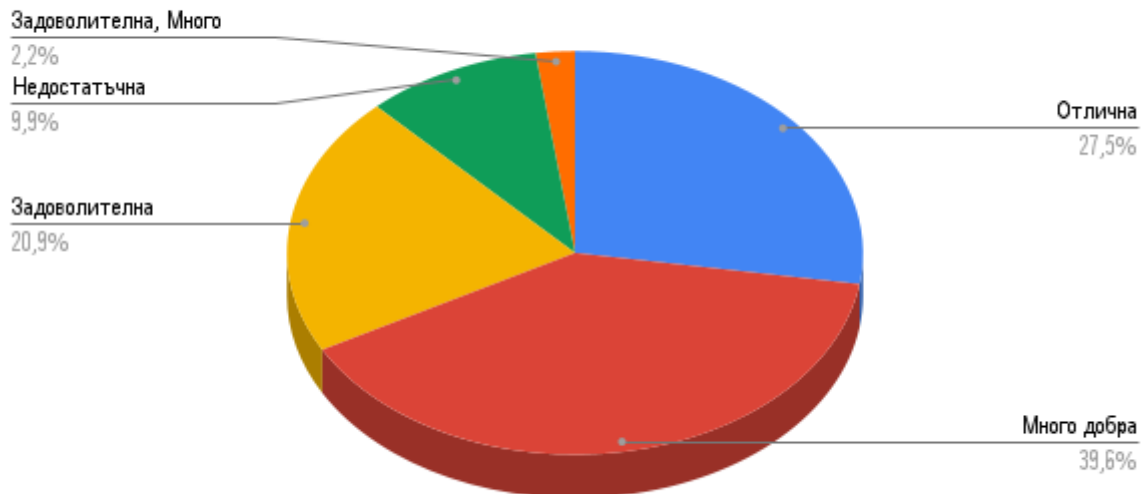
5. Вашето мнение за подготовката на студентите за професионална реализация:

- Недостатъчна
- Задоволителна
- Много добра
- Отлична

91 отговора

Value	Count	Count
Много добра	36	39,6%
Отлична	25	27,5%
Задоволителна	19	20,9%
Недостатъчна	9	9,9%

Брой за 5. Вашето мнение за подготовката на студентите и/или докторантите за професионална реализация:

6. Вашите препоръки за подобряване на практическото обучение на студентите и/или докторантите:

ОТГОВОРИ

(свободен нередактиран текст)

Актуализиране на програмите за обучение

Впечатленията ми от студентите или завършилите ФЖМК, с които съм работила, са много добри. Смятам, че те са адекватно подготвени за работата в издателство, която изисква разнообразни умения и познаване на различни професионални области. Мисля, че е необходимо да има повече лекции и упражнения, свързани с езиковата култура на български език и изучаването на чужд език, както и с редактирането на текст, тъй като голяма част от завършилите ФЖМК искат да се реализират като редактори в издателство, а тази роля предполага задълбочени познания и практически умения. Бих препоръчала да се наблегне повече и на овладяването на програми като Adobe InDesign, Photoshop и т.н., както и на запознаване с процесите, свързани с печата на книги.

Гъвкавост на възможностите за провеждане и заверката на учебните практики.

Да им се предлагат стажове

Да имат възможност за повече стажове.

Да имат повече условия за посещения в издателства, по-дълъг стаж и работа с практическа насоченост

Да имат повече часове, в които преподавателите да бъдат хора от бранша - съответно медиу, издателства и т.н., - за да се запознаят студентите по-отблизо с всеки етап от работата в съответната сфера област.

Да работят върху кратки документални филми за обекти и личности от регионално значение.

Да се актуализира съдържанието на учебните планове и да се поставят повече практически задачи, които ще бъдат част от работата на завършилите студенти.

да се включат в програмата повече часове за съвременното световно и българско книгоиздаване. Да се правят повече срещи на студенти с представители от българските издателства, да се обърне детайлно внимание на ролята на оперативната критика

Да се правят редовно Дни на докторанта, на които се обсъждат изследваните от докторантите теми.

Да се увеличи броят на гост-преподавателите в майсторските класове.

Да се увеличи извънаудиторната заетост през семестъра, която да се контролира и отчита реално по времетраене (работа в библиотека, наблюдение на практиката, сондаж на терен и др.)

За студентите би било полезно да работят в групи по интердисциплинарни проекти.

Задължителен стаж в Университетско издателство по целия производствен цикъл

Задължителна лятна практика всяко лято от първи курс!

Изнасяне на лекции от експерти в областта и възможност за придобиване на повече практически опит по време на следването.

Липсва им мотивация да остават на работа в медии и по-скоро регионални. Някои от тях дори не изпълняват стажантските си програми до край. Пред последните две години не са идвали стажанти от ФЖМК. Обърнете им внимание, че могат да стажуват и в регионални медии.

Много повече практическа, самостоятелна работа. Няма как университета да научи един бъдещ "кадър" на работна етика, но е добре да показва стандарт. В това число - работната етика на всеки един преподавател трябва да е изрядна. Студентите лесно се разглеждат от преподаватели, които не посещават собствените си занятия, закъсняват за тях, и са небрежни към начина си на преподаване. Логично това рефлектира и върху нагласата на студентите към следването. После в реална работна среда те често се оправдават с недъзите на ФЖМК и дори конкретни преподаватели за проблеми, които далеч надхвърлят това, което разумно се очаква от университетското образование.

Много повече практически досег с различните елементи на книгоиздаването, включително и на терен

Насърчаване на студентите да използват възможността да стажуват във фирмите, чиято дейност им е интересна.

Не

Необходимо са повече практически часове в реална работна среда.

Нямам преки наблюдения над начина, по който се случва практическото обучение на студентите във ФЖМК.

Нямам препоръки
Нямам съществени препоръки
Ограничаване на местата за прием в специалностите на ФЖМК.
Опит за отразяване на събития при работа на терен с действащи в момента журналисти.
Осигуряване на по-топла връзка между работодатели, университет и студенти
Отлична теоретична подготовка на студентите, но имат нужда от повече практически упражнения за изготвяне на журналистически материали. Необходима е по-модерна техника и по-съвременно учебно телевизионно студио.
Отлично
По-актуално обучение в сферата на дигиталните технологии.
Повече време за практики в медии и компании
Повече възможности за работа по реални проекти.
Повече дисциплина и отговорност към поетите служебни ангажименти.
Повече езикова подготовка и технически умения
Повече подготовка на журналистите по икономически теми - енергетика, финанси, макроикономика, регионално развитие...
Повече практика и майсторски класове
повече практически дисциплини
Повече практически занимания. По-дълга лятна практика.
Повече практически занятия
повече практически предмети. повече нови преподаватели с практичен опит. повече диалог с бизнеса
Повече практически упражнения в репортерство
Повече практически часове и дисциплини по време на обучението им във факултета
Повече практическо обучение

Повече преки връзки с бизнеса
Повече работа в реална среда и познаването ѝ извън учебния материал, особено в областта на ПР. Чести са случаите, когато идва новозавършил специалист по ВО, излага не лоша концепция, пълна с английска терминология, но на практика едно прессъобщение не може да състави, нито към кого правилно да го адресира.
Повече работа на терен.
Повече срещи и упражнения с практикуващи журналисти, актуализиране на учебната програма, увеличаване на часовете на дисциплини, към които студентите имат интерес
Повече срещи между студенти и работещи журналисти
Повече стажове
Повече стажове и практически ориентирани дисциплини
Повече стажове през учебната година
По-голямо наблюдение на актуалните дейности в книгоиздаването. Например към момента значителна част от работата ни е задействането на маркетингова кампания за книгите, които издаваме.
Подготовката на студентите ви е много добра. Срещам будни и талантливци възпитаници от СУ. Бих препоръчал те да бъдат пращани на задължителни стажове в различни медии, но не само в конкретната специалност и в различни от нея. Например който учи радио и телевизионна журналистика задължително трябва да бил поне за няколко дни във вестник. Добре е студентите да имат все по-високи умения за работа с фото и видео камера. Ако има желание, с удоволствие бих изнесъл безвъзмездни лекции на теми за съвременната фотожурналистика, защото от практиката ми като фоторепортер оставам с убеждение, че студентите нямат ясна представа за нашата работа.
Практика трябва, а не пълнене на главите им с теории и истории. Те научават всичко при нас - масово им преподават хора, които отдавна не работят в медии и използват остарели и неприложими методи.
Практика, повече възискателност към студентите, много работа!!!
Преподавател да присъства на стажа, в противен случай наблюдаваме разминаване в гледните точки.
Прилагане на знанията в практиката. Колегите имат знания, но не могат/не знаят как да ги прилагат в работата.

Промяна на учебните планове с включени дисциплини като мнготърговия. Работа в издателството на СУ, което да функционира като учебно издателство. Студентите ще натрупат практически опит в различни отдели.

Реални стажове и колаборация с бизнеса

Реални практики в работещи организации

Според мен, е необходима реална практика на студентите в медиите.

Стажът/практиката ги прави много по-адаптивни и ги подготвя съобразно конкретната специфика на медиата

Студентите са подготвени теоретично, но специално за медиите им липсва работа на терен, липсват им практически знания. Също така в последните години излизат все по-малко грамотни студенти, което е плашещо. Като цяло нивото пада всяка следваща година и може би роля за това имат все по-ниските критерии за прием, а и за последващо дипломиране.

Създаване на по-добра връзка на университета с работодателите, за да има ясни задачи, които да бъдат изпълнявани по време на студентските практики

Търсене на контакт с възможни работодатели директно от Администрацията на СУ.

учебни практики с ангажименти и силен персонален подход; да се покаже на студентите, че има смисъл и професионалното развитие не свършва в последния ден от стажа. Повече работа и по изграждането на обща култура. Да се показва перспектива

Учебните планове могат да се актуализират, за да дават повече време за упражнения и практическа работа.

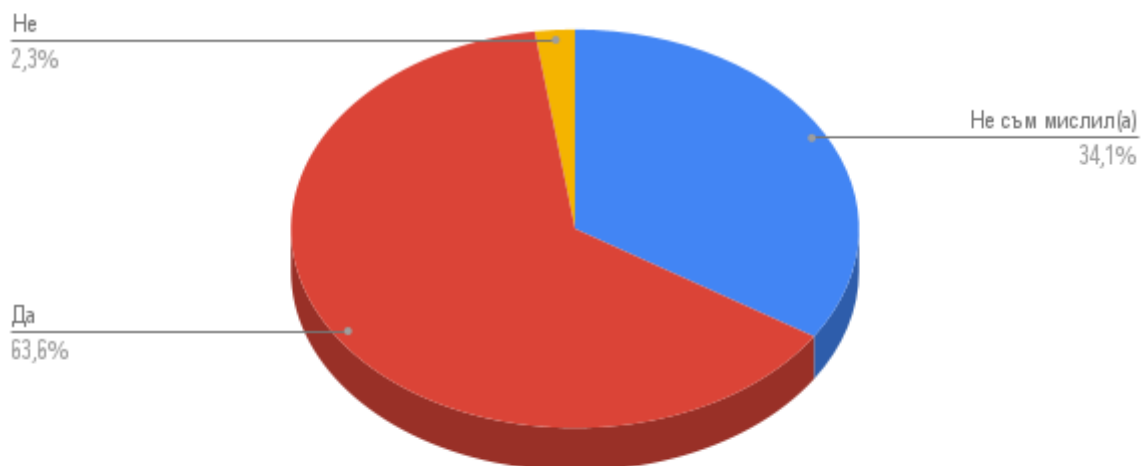
7. Имате ли желание да участвате в академичния процес на ФЖМК (като преподавател, като член на комисии и други органи за управление на качеството на обучението)?

- Да
- Не
- Не съм мислил(а)

91 отговора

Value	Count	Count
Да	52	63,6%
Не съм мислил(а)	38	34,1%
Не	2	2,3%

Брой за 7. Имате ли желание да участвате в академичния процес на ФЖМК (като преподавател, като член на комисии и други органи за управление на качеството на

Приложение АНКЕТНА КАРТА

РАБОТОДАТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ НА КАДРИТЕ НА ФЖМК

Address: 1000 Sofia, Bulgaria, 49 Moskovska str.
Contact us at: +35929308409; +35929819409
Email: fjmc@uni-sofia.bg
Web site: <https://fjmc.uni-sofia.bg>

tsvetkova_su@abv.bg Превключване на профила

* Задължително

Имейл адрес *

Вашият имейл адрес

Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет, ул.
Московска №49

1. Имате отношения с ФЖМК на Софийския университет като: *

- Работодател
- Потребител на кадри

2. Дейността Ви е в сферата на: *

- Националните медии (БНТ, БНР)
- Медиите (печатни и/или онлайн)
- Информационна агенция
- Журналистиката
- Връзките с обществеността
- Комуникационния мениджмънт
- Рекламата
- Маркетинга
- Издателската дейност
- Търговската дейност
- Дистрибуторската дейност
- Полиграфията
- Дизайна
- Копирайтинга
- IT сектора
- Друго: _____

3. Откога работите с кадри на ФЖМК? *

- От 1 година
- От 2 до 5 години
- Повече от 5 години

4. Откъде набавяте кадри, завършили ФЖМК? *

- От Кариерния център на Софийския университет
- От трудова борса
- От обяви
- От стаж
- Друго: _____

5. Вашето мнение за подготовката на студентите и/или докторантите за професионална реализация: *

- Недостатъчна
- Задоволителна
- Много добра
- Отлична

6. Вашите препоръки за подобряване на практическото обучение на студентите и/или докторантите:

Вашият отговор _____

7. Имате ли желание да участвате в академичния процес на ФЖМК (като преподавател, като член на комисии и други органи за управление на качеството на обучението)? *

- Да
- Не
- Не съм мислил(а)

Изпращане

Страница 1 от 1

Изчистване на
формуляра

Никога не предоставяйте пароли чрез Google Формуляри.

Това съдържание не е нито създадено, нито одобрено от Google. [Подаване на сигнал за злоупотреба](#) - [Условия за ползване](#) - [Декларация за поверителност](#)

Google Формуляри